

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

**ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2023:2
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2023:2**

§§ 11-21

Nuoraidráđđi/Ungdomsrådet

Čoahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum

2023-04-17

Videomöte

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Nuoraidráđđi/Ungdomsrådet
Báiki ja áigi/Plats och tid

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI/SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2023:2
2023-04-17
Videomöte 2023-04-17, kl. 08:30-16:30

Mearrideaddjit/Beslutande

Johannes Rimpi Heinonen, čeahkkinjođiheaddji/mötesordförande
Hilda Granberg, áirras/ledamot
Elle Eriksson, áirras/ledamot
Maria Unnes, áirras/ledamot, §§ 11, 12, 17.1
Julia Omma, áirras/ledamot, §§ 14.2, 14.3, 15,1, 16, 20, 21

Iežá oasseváldi/
Övriga deltagare

Marie Louise Allas, čáli/sekreterare

Paragrát/Paragrafer

11-21

Dárkkisteaddji/Justerare

Hilda Granberg

Vuolláičállosat/
Underskrifter

čáli/sekreterare.....
Marie Louise Allas

Čeahkkinjođiheaddji/mötesordförande.....
Johannes Rimpi Heinonen

dárkkisteaddji/justerare.....
Hilda Granberg

	<i>Dárkkástus lea dieđihuvvon almmuhantávvális. Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.</i>
Orgána/Organ	Sámedikki Nuoraidráđđi/Sametingets Ungdomsråd
Čeahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum	2023-04-17
Ilmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande
Beavdegirjji vurkensadji/ Förvaringsplats för protokollet	Sámedikki hálddahus, Giron Sametingets kansli, Giron
Vuolláičála/Underskrift

Ordförande öppnar mötet / Ságadoalli rahpá čeahkkima.

§ 11 Fastställande av föredragningslista

Ungdomsrådet beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt nedan:

§ 11	Fastställande av föredragningslista
§ 12	Val av justerare
§ 13	Föregående protokoll
§ 14	Ekonomi
§ 14.1	Budgetuppföljning t o m 31 mars 2023
§ 14.2	Ungdomsrådets äskande 2024
§ 14.3	Budgetunderlag 2025-2027
§ 15	Rapporter och information
§ 15.1	Rapport från ordförande
§ 15.2	Information från kansli
§ 16	SPR-N
§ 17	Motioner
§ 17.1	M 578 Sametingets interna konsultationer
§ 17.2	M 579 Möjlighet för ersättare att delta på nämndsmöten
§ 18	Verksamhetsplan
§ 19	Överlämningsrapport t o m 31 december 2022
§ 20	Nästa möte
§ 21	Övriga frågor.

§ 12 Val av justerare

Ungdomsrådet beslutar

att utse Hilda Granberg till justerare.

§ 13 Föregående protokoll, utgår

§ 14 Ekonomi

§ 14.1 Budgetuppföljning t o m 31 mars 2023, utgår

§ 14.2 Ungdomsrådets äskande 2024

Dokument:

- ./ - Budgetäskande 2022 Ungdomsrådet
- ./ - Budgetäskande 2023 Ungdomsrådet

Föredragande: Johannes Rimpi Heinonen

Ungdomsrådet äskade för år 2022 enligt följande:

Ungdomspolitisk satsning 350 tkr

Utbildningsinsats 400 tkr

Rådsbudget, verksamhet 2411, 380 tkr

Totalt 1 130 tkr

Ungdomsrådet ansåg inför budgetäskande 2023 att äskandet för 2022 fortfarande var aktuellt för år 2023. Däremot var det utifrån ordförandeskap SPR-N för Sametinget i Sverige behov att revidera budgetäskandet till att omfatta SPR-N arbete och kommande SPR-N konferens. Av den anledningen togs utbildningsinsats bort från äskande 2023. Till budgetäskande 2023 fördes in skrivning från SPR handlingsplan 2022.05.20.

Ungdomsrådet arbetar vidare inför 2024 med samma äskande som för år 2022.

Ungdomsrådet beslutar

att bereda ärendet vidare.

§ 14.3 Budgetunderlag 2025-2027

Dokument:

- ./ - Budgetunderlag 2024-2026 Ungdomsrådet

Föredragande: Johannes Rimpi Heinonen

Ungdomsrådet har två föregående år gett förslag till äskande i budgetunderlag om ungdomspolitisk satsning samt mentorskapsprogram.

Dessa förslag är fortfarande aktuella.

Ungdomsrådet beslutar

att bereda ärendet vidare.

§ 15 Rapporter och information

§ 15.1 Rapporter från ordförande

Föredragande: Johannes Rimpi Heinonen

Ordförande informerar om mejl som kommit från HIGA och berättar att han avser att skicka in en intresseanmälan. Ledamöterna får mejlet utskickat.

Ungdomsrådet beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 15.2 Information från kansli, utgår

§ 16 SPR-N

Dokument

- ./. - SPR-N protokoll 2023:1
- ./. - Verksamhetsplan SPR-N 2023
- ./. - Arbetsmaterial program SPR-N konferens 30-31 maj
- ./. - Svensk översättning, Samiska ungdomars resolution angående klimatförändringar, augusti 2021
- ./. - Resolušuvdna SPR nuoraidkonfereanssas Tráantes 2017-02-08

Föredragande: Johannes Rimpi Heinonen

Ungdomsrådet beslutade 2023-02-22, § 6

- att föreslå SPR-N mötet att använda logo som användes 2021 i samband med SPR-N konferensen.
- att bereda vidare SPR-N verksamhetsplan förslag till åtgärd gällande samisk hälsa.
- att bereda vidare SPR-N verksamhetsplan förslag till åtgärd gällande samiska språken.
- att till resolution föreslå följande innehåll: traditionell kunskap, grön kolonialism, samiska språk, hälsa.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ordförande ger aktuell information om planering kring SPR-N konferens. SPR har beslutat att hålla parlamentarikerkonferensen lunch till lunch 30-31 maj. Det innebär att det tidigare utkastet till program har fått delas upp på två halvdagar. Nu planeras SPR-N konferens hållas den 30 maj på förmiddag för att fortsätta den 31 maj, däremellan pågår parlamentarikerkonferensen. Lokalfråga

och tillgång till tolkning medför att två konferenser inte kan pågå samtidigt. Villkor för att hålla SPR-N konferens är att ledamöter från samtliga länder deltar, om så ej sker, kommer ordförande att ställa in SPR-N konferens.

SPR-N mötet den 24 februari utgick, det blev ett arbetsmöte. På arbetsmötet diskuterades framför allt text till resolution. Den text som utarbetades har översatts till nordsamiska och ordförande har skickat ut texten med uppmaning att komma med input på text. Genomgång av programpunkter och hur långt arbetet har framskridit. På detta möte finns behov av att bl.a. titta på utkast till resolutionstexten, finjustera programpunkter.

Efter genomgång av programpunkter och under arbetet med resolutionstext ger ordförande besked att under mötet har han fått besked av styrelseordförande att det inte finns budget för SPR-N konferens. Därför avbryts planeringsarbetet inför SPR-N konferens 2023.

Ungdomsrådet beslutar

att ställa in SPR-N konferens 2023 på grund av avsaknad av tilldelad budget.

Paragrafen justeras omedelbart.

Hilda Granberg reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut att ungdomsrådet ska skicka in en budget som ska behandlas av styrelsen.

§ 17 Motioner

§ 17.1 M 578 – Sametingets interna konsultationer

Dokument

- ./.
- M 578 av Marita Stinnerbom, 2022-02-23, dnr 1.1.8-2022-288
 - Styrelseprotokoll 2022-04-05–07, § 60.22
 - Styrelseprotokoll 2022-06-14–15, § 122.20
 - Styrelseprotokoll 2022-09-28–29, § 175.10
 - Styrelseprotokoll 2022-10-04, § 201.5
 - Plenumsprotokoll 2022-10-25–27, § 40.12
 - Styrelseprotokoll 2022-12-

Sametinget beslutade den 25 – 27 oktober 2022, § 40.12 att återremittera ärendet.

Marita Stinnerbom har den 23 februari 2022 inlämnat en motion där hon yrkar:

- att Sametinget utformar en intern konsultationsordning där det framgår hur Sametingets styrelse och nämnder konsulterar organisationer, samebyar och enskilda samer,
- att Sametingets myndighet utformar intern konsultation hur de konsulterar organisationer, samebyar och enskilda samer i frågor som konsulteras med Sametinget.

Ärendet utgick vid styrelsesammanträdet den 5 -7 april 2022, § 60.22.

Styrelsen beslutade den 14 – 15 juni 2022, § 122.20

- att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Styrelsen beslutade den 28 -29 september 2022, § 175.10

- att behandla ärendet vidare,
- att behandla ärendet vid styrelsesammanträdet den 4 oktober.

Skäl för yrkandet

Sametingets myndighet har som uppdrag att arbeta fram hur Sametinget ska konsulteras. Av detta framgår inte hur Sametingets styrelse och nämnder ska konsultera sina förslag till beslut med samiska organisationer, samebyar och samiska medborgare. Sametingets myndighet kommer att konsulteras i olika ärenden med andra myndigheter men kommer också att hantera frågor som berör samebyar, organisationer och enskilda samer.

Sametingets styrelse har behandlat ärendet 2021-01-27 – 29, § 12 av vilket framgår följande.

Enligt konsultationslagen omfattas Sametinget inte av konsultationsskyldigheten. I propositionen anges däremot att det inte finns något som hindrar att Sametinget – om behov anses föreligga – ändå konsulterar berörda samiska intressenter och beaktar olika samiska intressen som kan finnas i de ärenden som Sametinget handlägger. Sametinget bör för detta ändamål upprätta särskilda riktlinjer för när konsultation ska medges (det kan vara lagens avgränsning eller någon annan) och ett regelverk för ekonomisk ersättning för den som företräder ett annat samiskt intresse. Styrelsen beslutade 2021-01-27 – 29, § 12 att uppdra till kansliet bereda

ärendet vidare med inriktning att samiskt inflytande motsvarar internationell standard för urfolksrätt.

I sammanhanget kan även nämnas att Sametingets rennäringsnämnd 2022-06-17 § 25.2 beslutat bevilja en samisk riksorganisation 700 000 SEK från främjandeanslaget för att skapa en struktur, handläggningsrutiner mm avseende konsultationer, ha möten med myndigheter och dialog med Sametinget samt bistå samebyarna i arbetet med rutiner för konsultation mm.

Efter att konsultationslagen trätt i kraft den 1 mars 2022 har Sametinget haft förberedande möten med myndigheter där vi sedan tidigare vet att ärendemängden är hög, i syfte att ta fram överenskommelser eller avtal vad gäller innehåll och form för samtliga ärenden i samverkan, både konsultationsärenden och andra ärenden där samråd bör ske. En intern informationssatsning för berörd kanslipersonal har genomförts och en intern handledning har påbörjats som riktar sig till Sametingets personal och förtroendevalda. Handledningen är tänkt att användas som stöd för Sametingets hantering av konsultationsförfrågningar och deltagande i konsultationer. Även en extern vägledning för konsultationsskyldiga myndigheter har producerats och publicerats på Sametingets hemsida. Därtill har Sametinget även framfört i möten med konsultationsskyldiga myndigheter, samiska organisationer och samebyar att myndigheten ser det som sin uppgift att stödja samordningen i konsultationsplikten mellan myndigheterna och det samiska civilsamhället. Det är dock av yttersta vikt att hitta praktiska lösningar för att undvika en överbyråkratisering som tar både tid och resurser för främst samebyar och samiska organisationer men även för Sametinget. Därför är det nödvändigt för Sametinget att hitta samarbetslösningar internt i det samiska samhället med samiska organisationer, samebyar som fungerar ändamålsenligt för alla parter. Sametinget kommer att i samverkan med samiska organisationer och samebyar samt konsultationsskyldiga myndigheter fortsätta arbetet med riktlinjer, handledningar och vägledningar under vintern 2022/2023 allt eftersom både Sametinget, konsultationsskyldiga myndigheter, samebyar och samiska organisationer samlar på sig erfarenheter och lärdomar från aktuella konsultationer. Sametinget är formellt inte konsultationspliktig enligt konsultationslagen. Propositionen anger dock inte något hinder om behov anses föreligga.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

Sametinget beslutade den 25 – 27 oktober 2022, § 40.12

att återremittera §§ 40.12 – 40.15.

Styrelsen beslutade 2022-12-01 – 02, § 221.2

att inhämta yttrande från samtliga nämnder och ungdomsrådet.

Ungdomsrådet anser att det kan finnas tillfällen då Sametinget har behov av att inhämta synpunkter av de som direkt berörs av frågan. Sametinget har behov av att upprätta interna konsultationsordningar.

Ungdomsrådet beslutar

att uppmana Sametinget att upprätta interna konsultationsordningar med anledning av den skrivna motionen.

Paragrafen justeras omedelbart.

§ 17.2 M 579 – Möjlighet för ersättare att delta på nämndsmöten

Dokument

- ./.
- M 579 av Marita Stinnerbom, Marika Renhuvud, 2022-02-23, dnr 1.1.8-2022-289
 - Styrelseprotokoll 2022-04-05 – 07, § 60.23
 - Styrelseprotokoll 2022-06-14 – 15, § 122.21
 - Styrelseprotokoll 2022-09-28 – 29, § 175.11
 - Styrelseprotokoll 2022-10-04, § 201.6
 - Plenumsprotokoll 2022-10-25 – 27, § 40.13
 - Styrelseprotokoll 2022-12-01 – 02, § 221.3

Föredragande: Marie Louise Allas

Marita Stinnerbom och Marika Renhuvud har den 23 februari 2022 inlämnat en motion där de yrkar:

att Sametinget inför att ersättare i nämnder får delta på möten och att dagsarvode enligt reglementet för ekonomiska förmåner utgår för deltagandet.

Ärendet utgick vid styrelsesammanträdet den 5 -7 april 2022, § 60.23.

Styrelsen beslutade den 14 – 15 juni 2022, § 122.21

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Styrelsen beslutade den 28 – 29 september 2022, § 175.11

att behandla ärendet vidare,

att behandla ärendet vid styrelsesammanträdet den 4 oktober.

Skäl för yrkandet

Sametinget bör öka demokratin och intresset för samisk politik genom att ersättare i nämnder får delta på nämndsmöten. Det är för att hålla sig á jour inför möten och för och bidra till samepolitiken. Med ny teknik kan ersättare delta på möten digitalt vid fysiska möten och Sametinget har redan system genom att skicka handlingar via epost.

Digital utrustning bör inte utgå för att hålla nere de ekonomiska kostnaderna.

Arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder innehåller regler om ersättares tjänstgöring i Sametingets nämnder. 22 § stadgar att nämnderna består av ordförande och fyra ledamöter, förutom valnämnden som består av ordförande och sex ledamöter, samtliga med personliga ersättare. Det innebär att varje nämnd, förutom valnämnden, har sex ersättare.

Sametinget har i dagsläget inget reglemente som stadgar *ej tjänstgörande ersättare*. En jämförelse kan dock göras med kommunallagen som i 6 kap. 17 § beskriver att:

Fullmäktige ska besluta om ersättarnas tjänstgöring i nämnderna. Ersättarna ska underrättas om tid och plats för sammanträdena. Även ersättare som inte tjänstgör får närvara vid sammanträdena.

Vidare har Sametingets kansli noterat att Region Norrbottens fullmäktige tillämpar ett system där *ej tjänstgörande ersättare* kallas till fullmäktigesammanträden i syfte att göra ersättarna mer delaktiga och insatta i de politiska ärendena. *Ej tjänstgörande ersättare* har dock inte yttranderätt vid sammanträdena. Vidare har inkallad *ej tjänstgörande ersättare* som lämnar sammanträdet innan det avslutats ansvar för att meddela ordförande eller sekreteraren detta. Om en ordinarie ledamot måste avvika under pågående sammanträde bestämmer ordförande när en ersättare ska träda in och tjänstgöra. Även sammanträdesarvode utgår till *ej tjänstgörande ersättare* som kallat och inställt sig till sammanträde.

Styrelsen har efter samråd med kansliet samma mening, nämnderna har egen rådighet över sin budget med kravet att man ska lösa sin uppgift. Nämnden väljer själva hur man löser sin uppgift så länge som arbetsordning och delegationsordning följs. Det finns skillnader mellan nämnderna och en del väljer att låta ersättarna delta under styrelsemöten för att ersättarna skall hållas uppdaterade i samtliga frågor. Ersättare som inte tjänstgör har då varken förslagsrätt eller rösträtt. Styrelsen delar förslagsställarnas åsikt men det ligger på varje nämnd att själva avgöra.

Styrelsen beslutade den 4 oktober 2022, § 201.6 föreslå Sametinget besluta att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

Sametinget beslutade den 25 – 27 oktober 2022, § 40.13 att återremittera §§ 40.12 – 40.15

Styrelsen beslutade 2022-12-01 – 02, § 221.3 att inhämta yttrande från samtliga nämnder.

Vad gäller rätt för ersättare att delta på t ex ungdomsrådets sammanträde kan vara fördelaktigt för den enskilde. Det bör föregås av reglering av närvaro och närvaro för ersättare ska i så fall vara ideell, utan arvodering.

Ungdomsrådet beslutar

att uppmana Sametinget att möjliggöra för ersättare i nämnder och ungdomsråd att kunna delta på nämnds- och rådsmöten utan arvode.

Paragrafen justeras omedelbart.

§ 18 Verksamhetsplan

Dokument

- Arbetsordning för Sametingets ungdomsråd
- Sametingets ungdomspolitiska handlingsprogram
- Ungdomsrådets protokoll 2021-09-29, § 83
- Ungdomsrådets protokoll 2021-11-24, § 106
- Ungdomsrådets protokoll 2021-12-08, § 114
- Ungdomsrådets protokoll 2022-01-17, § 8
- Ungdomsrådets protokoll 2022-03-07, § 17
- Ungdomsrådets protokoll 2022-04-28, § 27
- Ungdomsrådets protokoll 2022-05-31, § 36
- Ungdomsrådets protokoll 2022-09-27, § 46
- Ungdomsrådets protokoll 2022-12-07, § 56
- Ungdomsrådets protokoll 2023-02-22, § 7
- ./ - Utdrag ur Lägesrapport 2022, dnr 2022-1913
- ./ - Utdrag ur Förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken, dnr 2019-1498

Fördragande: Johannes Rimpi Heinonen

Med utgångspunkt i arbetsordning för Sametingets ungdomsråd och Sametingets ungdomspolitiska handlingsprogram har ungdomsrådet formulerat verksamhetsmål för mandatperiod 2021-2023.

Ungdomsrådet beslutade 2021-09-29, § 83:

att om följande insatser till verksamhetsplan 2021:

- Utbildningsinsatser
- Delta vid Sametingets plenum
- Delta vid MR-dagarna
- Debattartikel
- Delta SPR-N

Ungdomsrådet beslutade 2021-12-08, § 114:

att anta verksamhetsplan 2022-2023 enligt följande:

- Främja mötesplatser, engagemang och politisk utbildning för samiska ungdomar.
- Öka inflytande och medbestämmande i Sametinget.
- Arbeta i olika insatser på både nationell och internationell nivå för att främja det övergripande samiska ungdomspolitiska arbetet.

Ungdomsrådet beslutade 2023-02-22, § 7

att anta ordförandes förslag att under 2023 prioritera SPR-N verksamhet samt delta vid språknämndens ev. riksdagsseminarium

SPR-N verksamhetsplan 2023 har under prioriterade områden en rubrik som heter Samiska språk. Mål är uppmärksamma problematiken med brist på samisk undervisning för samiska barn och ungdomar. En åtgärd är att respektive ungdomsråd vidtar valfri åtgärd i fråga.

Ungdomsrådet har avsikt att följa språknämndens riksdagsseminarium på plats. Det kan vara möjligt, om riksdagsseminariet blir av, att ungdomsrådet hinner ordna ett sidoprogram i riksdagshuset. För sådant sidoprogram bör planering och innehåll förberedas. Lämpligt är att i enlighet med SPR-N verksamhetsplan att frågan om samisk undervisning till samiska barn och ungdomar synliggörs i någon form.

Diskussion om vilka politiska företrädare som kan kontaktas. Ungdomsrådet ska under besöket fokusera på förskola och grundskolans yngre årskurser.

Ungdomsrådet beslutar

att uppdra ordförande att bereda ärendet vidare.

§ 19 Överlämningsrapport, utgår

§ 20 Nästa möte

Föredragande: Johannes Rimpi Heinonen

Ungdomsrådet beslutade 2023-02-22, § 9

- att ordförandes mötesplan får vara inriktning på mötesplanering för 2023.
att nästa sammanträde är 9 mars kl. 08:30- 16:30

Beslutad mötesplan har ej följts och det kan komma andra avvikelser från tidigare beslutad mötesplan. Främsta anledning har varit att ungdomsrådets möten måste ske utifrån hur planering för SPR-N verksamhet fortskrider, vilket nu inte längre är aktuellt.

Mötet diskuterar att det finns behov av att ha möte för att kunna färdigställa ett material som kan användas vid ett ev. besök i riksdagshuset i samband med språknämndens riksdagsseminarium.

Ungdomsrådet beslutar

- att nästa sammanträde är tisdag 2 maj kl. 15:30-19:00.

§ 21 Övriga frågor
Inga övriga frågor

Ordförande avslutar mötet / Ságadoalli loahpaha čeahkkima.